

7 ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ: Βέλτιστες Πρακτικές από Ευρώπη

Ένωση Δήμων της Κοιλάδας του Desná (Ντεσνά) (Τσεχική Δημοκρατία)

- 13,000 κάτοικοι (2015)
- Δήμοι
- Έτος ίδρυσης: 1997

Λόγοι

Το 1997, η Κοιλάδα του Desná (Ντεσνά), στην περιοχή της Μοραβίας, στα σύνορα με την Πολωνία, επλήγη από σφοδρή κακοκαιρία με έντονα πλημμυρικά φαινόμενα, που προκάλεσε ανθρώπινες απώλειες και μεγάλες υλικές καταστροφές. Οι πληγέντες Δήμοι αποφάσισαν να συνεργαστούν κατά τη διάρκεια της ανοικοδόμησης μετά την καταστροφή.

Στοχοθεσία

Ειδικότερα, δημιουργήθηκε ένα δίκτυο ΔδΣ ανάμεσα σε πέντε Δήμους [Rapotín (Ραποτίν), Velké Losiny (Βελκέ Λοσίνι), Sobotín (Σομποτίν), Loučná nad Desnou (Λουτσνά ναντ Ντεσνού), Vítkovice (Βικυροβίτσε)] αμέσως μετά την καταστροφή, με κύριο σκοπό την επανεκκίνηση της τοπικής σιδηροδρομικής γραμμής που συνδέει το Šumperk (Σούμπερκ) και το Kouty nad Desnou (Κούτυ ναντ Ντέσνου). Μετά από λίγους μήνες ο Δήμος Vernířovice (Βερνίροβίτσε) προσχώρησε στο Δίκτυο. Το 2001, η ΔδΣ επεκτάθηκε και συμπεριέλαβε τους δήμους Rejchartice (Ρέιχαρτίτσε) και Haběšice (Χαμπεσίτσε), ενώ, το 2010, ο Δήμος Petrov nad Desnou (Πέτροβ ναντ Ντέσνου) ένωσε τις δυνάμεις του με τους άλλους οκτώ Δήμους.

Ο στρατηγικός προγραμματισμός για την περίοδο μεταξύ 2008 και 2013 επέκτεινε το πεδίο δράσης της Ένωσης των Δήμων και σε άλλους τομείς, εκτός από αυτόν της σιδηροδρομικής κινητικότητας. Μεταξύ άλλων καλύφθηκαν ζητήματα όπως οι δημόσιες και κοινωνικές υποδομές, το περιβάλλον, η στεγαστική και χωρική ανάπτυξη, ο τουρισμός και η επιχειρηματικότητα. Για την περίοδο από το 2017 έως το 2022 η Ένωση των Δήμων της Κοιλάδας του Desná (Ντεσνά), καθόρισε νέους στρατηγικούς στόχους, που στο σύνολό τους συνδέονται με την περαιτέρω βελτίωση των σιδηροδρομικών υποδομών στην περιοχή.

Αποτελέσματα

Το 2013, είχαν ήδη επιτευχθεί τα παρακάτω:

- Η εξαγορά της σιδηροδρομικής γραμμής από μια ειδικευμένη εταιρεία (ŽD) και η πλήρης επανενεργοποίησή της το 1999.
- Η αναβάθμιση του συστήματος σιδηροδρομικών μεταφορών, με τη δημιουργία νέων σταθμών, την ηλεκτροδότηση της γραμμής και ασφαλέστερες σιδηροδρομικές διαβάσεις.
- Η δημιουργία ενός κοινού σχολείου («Βασικό σχολείο και παιδικός σταθμός Údolí Desné (Ούντολι Ντεσνέ)» με συγχώνευση προγενέστερων εγκαταστάσεων, με στόχο την αύξηση της ποιότητας της παρεχόμενης εκπαίδευσης με ταυτόχρονη μείωση δαπανών επιτρέποντας παράλληλα τη συνεργασία έναντι του ανταγωνισμού μεταξύ των διαφορετικών σχολικών μονάδων.
- Υποστήριξη των δράσεων Αποκατάστασης της Πολιτιστικής Κληρονομιάς της ένωσης της Κοιλάδας του Desná (Ντεσνά).
- Υποβολή αιτήματος χρηματοδότησης έργου από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Συνοχής στους τομείς του περιβάλλοντος και των μέτρων ελέγχου πλημμυρών.

Πιθανές επιπτώσεις

Η ΔδΣ διαδραμάτισε καθοριστικό ρόλο στην οικονομική ανάκαμψη της περιοχής μετά την καταστροφή. Πιο συγκεκριμένα, η επανενεργοποίηση της σιδηροδρομικής γραμμής έδωσε ώθηση στη χωρική ανάπτυξη, προωθώντας τον τουρισμό. Η ίδρυση κοινών σχολικών εγκαταστάσεων αύξησε την αίσθηση του ανήκειν, καθώς και τους δεσμούς αλληλεγγύης στην κοινότητα της Κοιλάδας του Desná (Ντεσνά).

Παραγωγή δημόσιων αγαθών

Η ΔδΣ συμμετέχει στην παραγωγή των ακόλουθων δημοσίων αγαθών:

- Υπηρεσία σιδηροδρομικής κινητικότητας,
- Υπηρεσίες εκπαίδευσης,
- Υπηρεσίες προστασίας της κληρονομιάς και του περιβάλλοντος.

Δικαιούχοι

Οι κύριοι δικαιούχοι των δραστηριοτήτων ΔδΣ είναι: οι κάτοικοι της περιοχής, όσοι μετακινούνται χρησιμοποιώντας τρένο, οι τουρίστες, τα παιδιά και οι ενήλικες που συμμετέχουν σε εκπαιδευτικές δραστηριότητες.

Κανονιστική διάσταση

Η ΔδΣ της Κοιλάδας του Desná (Ντεσνά) έχει συσταθεί ως μια εθελοντική ένωση δήμων, επίσης αποκαλούμενη ως μικρο-περιφέρεια στη διοικητική δομή της Τσεχικής Δημοκρατίας. Ο Νόμος 128/2000 για την οργάνωση και λειτουργία της Τοπικής Αυτοδιοίκησης αποτελεί το νομικό πλαίσιο που διέπει αυτού του είδους την συνεργασία. Ο εν λόγω Νόμος τροποποιήθηκε τελευταία φορά το 2015.

Βιβλιογραφικές Παραπομπές

Lysek, J., and Šaradín, P. (2018). *Mapping the Success: Inter-municipal Cooperation in Two Czech Micro-regions*. In Teles, F., and Swianiewicz, P. (eds.). *Inter-Municipal Cooperation in Europe*, pp. 315-326. Palgrave Macmillan.

Šeneklová, P. (2013). *Cooperation between municipalities in the form voluntary association municipalities*. Master Thesis, Vysoká škola Báňská – Technická Univerzita Ostrava Ekonomická Fakulta. Supervisor doc. Ing. Petr Tománek, CSc.

Strategický Plán Rozvoje Svazku Obcí Údolí Desné 2017-2022. Διατίθεται στη διεύθυνση: https://www.udoli-desne.cz/e_download.php?file=data/editor/71cs_1.pdf&original=Strategick%C3%BD%20pl%C3%A1n_S%C3%9AD_%202018-2022.pdf

<https://www.udoli-desne.cz/>

Ένωση της Κοιλάδας του Zielawa (Ζιέλαβα) (Πολωνία)

- 16.000 κάτοικοι (2016)
- 5 Δήμοι
- Έτος ίδρυσης: 2007

Λόγοι

Η συνεργασία των Δήμων Rossosz (Ροσόστς), Wisznice (Βίσνιτσε), Jabłoń (Γιάμπλον), Sosnowka (Σοσνούβκα), Rodedwórze (Ποντεντβούρζε) στην Κοιλάδα του Zielawa (Ζιέλαβα), στο ανατολικό κομμάτι της Πολωνίας (περιοχή Λούμπλιν), ξεκίνησε το 2007 με τη σύσταση μιας ένωσης που αποσκοπούσε στην προσέλκυση κεφαλαίων της ΕΕ στον τομέα της τουριστικής προώθησης της περιοχής. Η από κοινού προσπάθεια των πέντε Δήμων κατευθύνθηκε στη συνέχεια στον τομέα της παραγωγής ανανεώσιμης ενέργειας, με το έργο «Clean Energy in Dolina Zielawa» (Καθαρή Ενέργεια στην Κοιλάδα του Zielawa (Ζιέλαβα) το 2010.

Στοχοθεσία

Η σύσταση της ένωσης είχε ως στόχο την αύξηση της ανταγωνιστικότητας των πέντε Δήμων στον τομέα της προσέλκυσης χρηματοδοτικών επενδύσεων της ΕΕ. Η πρώτη επιτυχημένη προσπάθεια ήταν η κατασκευή δημοτικών δρόμων ως μέρος της τοπικής στρατηγικής για τον τουρισμό. Αυτού του είδους οι παρεμβάσεις συνεχίστηκαν με τον καθορισμό ενός κοινού σήματος (brand) για την περιοχή. Ταυτόχρονα, το έργο «Clean Energy in Zielawa Valley» [Καθαρή Ενέργεια στην Κοιλάδα του Zielawa (Ζιέλαβα)] επέτρεψε την κατασκευή 925 ηλιακών πάνελ για μετατροπή της ηλιακής ενέργειας σε θερμική, στο πλαίσιο του Περιφερειακού Επιχειρησιακού Προγράμματος του Lubelskie (Λουμπέλσκιε) (2007-2013). Το 2014, δημιουργήθηκε μια φωτοβολταϊκή φάρμα στη Bordzistówka (Μπορντζιλόβκα) χάρη στην από κοινού χρηματοδότηση από το ΠΕΠ του Lubelskie (Λουμπέλσκιε) και τις τράπεζες, ενώ η ένωση των Δήμων κατόρθωσε να ιδρύσει μια εμπορική εταιρεία αρμόδια για την παροχή ενέργειας στην περιοχή. Το 2018, η Κοιλάδα του Zielawa (Ζιέλαβα) αναγνωρίστηκε ως ενεργειακό σύμπλεγμα μέσω του Πιστοποιητικού Πιλοτικού Ενεργειακού Συμπλέγματος που του χορηγήθηκε από το Υπουργείο Ενέργειας της Πολωνίας.

Αποτελέσματα

Το 2016, είχαν ήδη επιτευχθεί τα παρακάτω:

- Κατασκευή 20 τμημάτων δημοτικών δρόμων,
- 925 εγκαταστάσεις ηλιακής ενέργειας σε ιδιωτικά και δημόσια κτίρια,
- Δημιουργία ενός κοινού τουριστικού σήματος (brand) για την Κοιλάδα του Zielawa (Ζιέλαβα),
- 16 προσχολικές ομάδες που τελούσαν υπό κοινή διαχείριση,
- Αγορά οχημάτων πυρόσβεσης στην περιοχή,
- Συλλογική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας για τους πέντε Δήμους,
- Φωτοβολταϊκή φάρμα υπό τη διαχείριση εμπορικής εταιρείας που ιδρύθηκε στο πλαίσιο της ένωσης.

Πιθανές επιπτώσεις

Ο συνδυασμός της προσέλκυσης τουριστών και των προσπαθειών για περιβαλλοντική βιωσιμότητα έχει αποδειχτεί αποτελεσματικός στην ενίσχυση της χωρικής ανάπτυξης της Κοιλάδας του Zielawa (Ζιέλαβα). Η περιοχή έχει λάβει σημαντική αναγνώριση χάρη στις αξίες που υιοθετεί, όπως η μέριμνα για το φυσικό περιβάλλον και η καινοτομία. Οι πέντε Δήμοι είχαν τη δυνατότητα να εκμεταλλευτούν τις νέες ευκαιρίες για την ανάπτυξη της περιοχής, ξεκινώντας από τους τοπικούς, ενδογενείς πόρους.

Παραγωγή δημόσιων αγαθών

Η ΔδΣ συμμετέχει στην παραγωγή των ακόλουθων δημοσίων αγαθών:

- Ισχυρή, ξεκάθαρη και συντονισμένη εικόνα της περιοχής,

- Παροχή ανανεώσιμης ενέργειας,
- Τοπικές υποδομές (δρόμοι),
- Υπηρεσίες εκπαίδευσης.

Δικαιούχοι

Οι κύριοι δικαιούχοι των δραστηριοτήτων ΔδΣ είναι οι κάτοικοι της περιοχής και οι επιχειρήσεις, καθώς και οι τουρίστες, οι μαθητές προσχολικής ηλικίας και οι οικογένειές τους.

Κανονιστική διάσταση

Η ένωση των Δήμων της Κοιλάδας του Zielawa (Ζιέλαβα) συστάθηκε σε πρώτη φάση ως συμφωνία εταιρικής σχέσης το 2008, προκειμένου να συμμετάσχει στην κατανομή των πόρων της ΕΕ. Η ένωση, στη συνέχεια, ανέπτυξε άλλα προγράμματα και δραστηριότητες στο πλαίσιο λειτουργίας της συμφωνίας εταιρικής σχέσης.

Βιβλιογραφικές Παραπομπές

Chodkowska-Miszczuk, J. (2012). *The Solar Energy Utilization in the Zielawa Valley Tourist Area*. *Economic and Regional Studies*, 2(2), pp. 112-118.

Trutkowski, C. (2016). *Understanding Inter-Municipal Cooperation*. Council of Europe. Available at: <https://rm.coe.int/090000168067fd2c>

https://www.interregeurope.eu/fileadmin/user_upload/tx_tevprojects/library/file_1560847491.pdf

Σύμφωνο για το Κλίμα του Φυσικού Πάρκου Ουρ (Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου)

- 22.000 κάτοικοι
- 8 Δήμοι
- Έτος ίδρυσης: 2013

Λόγοι

Στις Αρδέννες, στη βορειοανατολική περιοχή του Λουξεμβούργου, βρίσκεται το Φυσικό Πάρκο Ουρ, το οποίο δημιουργήθηκε το 2005. Το 2013 οι Δήμοι, σε συνέχεια προηγούμενης κοινής εμπειρίας διαχείρισης πάρκων, υπέγραψαν μία συμφωνία για τον καθορισμό μιας εναρμονισμένης προσέγγιση σχετικά με τις πολιτικές προστασίας του κλίματος.

Στοχοθεσία

Το Σύμφωνο για το Κλίμα είναι μέρος της εθνικής πολιτικής που εγκαινίασε η κυβέρνηση του Λουξεμβούργου το 2012, προκειμένου να μειώσει την κατανάλωση ενέργειας και τις εκπομπές αερίων θερμοκηπίου, παρέχοντας ταυτόχρονα κίνητρα για νέες βιώσιμες οικονομικές δραστηριότητες. Οι Δήμοι του Πάρκου αποφάσισαν να εκμεταλλευτούν την ευκαιρία να εφαρμόσουν το Σύμφωνο για το Κλίμα στην περιοχή τους με σκοπό τον συντονισμό της δράσης για την προστασία του κλίματος σε μια ευρύτερη περιοχή.

Αποτελέσματα

Το 2020, σύμφωνα με τα δεδομένα που συλλέχτηκαν από τον ιστότοπο του Συμφώνου για το Κλίμα, στους μισούς από τους Δήμους που μετέχουν στο Σύμφωνο απενεμήθη το Ευρωπαϊκό Βραβείο Ενέργειας, ενώ άλλοι τέσσερις βραβεύτηκαν με το Χρυσό Ευρωπαϊκό Βραβείο για την Ενέργεια.

Το Ευρωπαϊκό Ενεργειακό Βραβείο (EEB) απονέμεται σε αναγνώριση της προσπάθειας ενός Δήμου όσον αφορά την εξοικονόμηση ενέργειας, την ανάλυση και τον σχεδιασμό αποδοτικότητας και βιωσιμότητας, που τεκμηριώνεται από την εφαρμογή τουλάχιστον του 50% των προβλεπόμενων μέτρων. Το Χρυσό Ευρωπαϊκό Ενεργειακό Βραβείο απονέμεται σε Δήμους, κατόπιν εφαρμογής τουλάχιστον του 75% των προγραμματισμένων μέτρων τους, ως απόδειξη ισχυρής δέσμευσης στο ζήτημα της βιώσιμης διαχείρισης ενέργειας. Η διαδικασία απονομής απαιτεί δύο ελεγκτικές διαδικασίες, που διενεργούνται σε εθνικό και διεθνές επίπεδο.

Πιθανές επιπτώσεις

Ως αποτέλεσμα της Διαδημοτικής Συνεργασίας, κάθε Δήμος του Πάρκου Ουρ μπορούσε να αναπτύξει κοινές προσπάθειες στο πεδίο της βιώσιμης διαχείρισης ενέργειας, ξεκινώντας από τα συγκεκριμένα δυνατά σημεία των περιοχών τους. Το 2017, το 67,8% των μέτρων που είχαν καθοριστεί από το Σύμφωνο για το Κλίμα είχε ήδη υλοποιηθεί στην περιοχή του Πάρκου Ουρ. Τα μέτρα καλύπτουν πεδία όπως, μεταξύ άλλων, η ενεργειακή απόδοση στον οικιστικό τομέα, η αποφυγή της χρήσης παρασιτοκτόνων σε δημόσιους χώρους, η βελτιστοποίηση των γραμμών δημοσίων μεταφορών.

Παραγωγή δημόσιων αγαθών

Η ΔδΣ συμμετέχει στην παραγωγή κοινών πολιτικών στα πεδία:

- Της ενεργειακής απόδοσης και των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας,
- Της πολεοδομίας και του χωρικού σχεδιασμού,
- Της κινητικότητας.

Δικαιούχοι

Το φάσμα των δυνητικών δικαιούχων της εφαρμογής των μέτρων του Συμφώνου για το Κλίμα είναι αρκετά ευρύ, δεδομένου ότι τα πεδία δράσης καλύπτουν αρκετές πτυχές της καθημερινής ζωής των κατοίκων της περιοχής.

Κανονιστική διάσταση

Το Σύμφωνο για το Κλίμα είναι μια συμφωνία μεταξύ της εθνικής κυβέρνησης του Λουξεμβούργου και κάθε μεμονωμένου Δήμου. Οι Δήμοι του Πάρκου Ουρ, ωστόσο, αποφάσισαν να προβούν στην εφαρμογή του μέσω μιας συμφωνίας Διαδημοτικής Συνεργασίας.

Βιβλιογραφικές Παραπομπές

<https://www.euoparc.org/case-studies/inter-municipal-cooperation-between-the-nature-park-our-municipalities-in-the-climate-pact/>

<http://www.naturpark-our.lu/cms/projects/files/00470.pdf>

<http://klimapakt.naturpark.lu/index.php>

<https://www.european-energy-award.org/>